

den teleurgesteld en mijn belofte niet te kunnen vervullen. Immers de strenge winter had inisschien, naar ik dacht, veel schade berokkend aan de Ned. fauna, alsmede deden mij zulks vreezen de geweldige heidebranden vlak bij het gebied, waar de Dorc. ful. 't vorig jaar gevonden was. Na verschillende succesloze excursies in de warme Juni-maand en in de eerste helft van Juli, mocht het mij toch eindelijk gelukken op een excursie d.d. 24 Juli i.l. zelfs 6 exemplaren in handen te krijgen.

Op eenige latere tochten, onder brandend heete Julizon, was ik wederom zoo gelukkig eenige exemplaren mee naar huis te nemen.

Was dus tot het vorige jaar de Dorc. fuliginator in Nederland onbekend, thans zou ik met het oog op deze meerdere vondsten het beestje een plaatsje willen geven onder onze inheemsche coleoptera.

D. WILFRIDUS RISWICK O.S.B.

Merkelbeek.

Een kijkje in den Museumtuin.

Door den strengen winter zijn de seizoenen een weinig verschoven, zoodat, evenals daarbuiten in de natuur, ook in den Museumtuin thans sommige plantsoorten nog bloeien, die anders reeds haar rol hadden afgespeeld. Met deze vertraging bleven toch meestal de organen normaal van vorm; bij enkele ging ze gepaard met seizoensmorphisme.

Reeds dadelijk zien we rechts van den ingang den Varengroep, die wel schik schijnt te hebben in dezen natten warmen zomer. De Vrouw-tjes-varen en de Koningsvaren wuiven ons toe met haar groote gevederde bladen. De laatste draagt al zijn kaneelkleurige sporenhouders. Vooral dezen Koningsvaren mogen we wel goed in eere houden, want zijn geliefkoosde woonplaats bij de venen te Schinveld en Brunssum zal nog bij 't einde van dit jaar ontgonnen zijn; alleen in een paar kleine gelukkig verborgen veentjes zullen er nog enkele exemplaren gespaard blijven.

Langs den woningmuur bij 't Varenperk groeit een struikje Klimop, een variëteit van 't Gewone Klimop die men maar zelden aantreft; de bladen zitten dicht op elkaar; ze zijn deels langgerekt met spitsen of stompen top, deels stomp en driehoekig, terwijl de bladvoetlobben elkaar bedekken of soms geheel vergroeid zijn, daarom heet ze *Hedera helix sagittifolia*. Wel hoort ze niet thuis in een specifiek Limb. plantenverzameling, maar onze Flora bezit zoo weinig planten die in iederen muur kunnen leven of er, zonder hulp langs kunnen opklimmen, dat we haar graag dit ongunstige plaatsje gunnen; we moeten toch die oude doodsche stadsmuren wat leven zien bij te brengen. Evenals 't wilde Klimop heeft ook deze variëteit nog al wat van den vorst geleden; niet echter de vorm met wit en rose geleeke bladen in 't Veilerboschje; dezen zullen we haar dan ook tot gezelschap geven.

* * *

Recht tegenover den ingang ziet men een groote Zuring, n.l. *Rumex aquaticus* en 't is onbegrijpelijk hoe deze zeldzame plant van rivieroeveren hier nog zulke verbazende afmetingen kan aannemen, nog grooter zelfs dan op haar natuurlijke standplaats.

Een ander bewijs hoe sommige echte moeras- of zelfs waterplanten zich kunnen aan anderen bodem aanpassen, vinden we hier in den kleinen kuil rechts vóóran in den tuin. Hier zien we *Lysimachia thyrsiflora* en *Ranunculus Lingua* weeldrig groeien en bloeien en zelfs hun zaden rijpen. Al blijft de bodem hier wel wat langer vochtig, water blijft er nauwelijks in staan. Zelfs *Carex canescens*, een Zegge uit bronnen en slooten, zien we op 't Graminéeperk ook buitengewone afmetingen bereiken.

Lysimachia nummularia op 't naastgelegen perk, staat er blijkbaar wat te zonnig; althans in wat schaduw bloeit ze milder en slingert ze haar lakken wijder uit. Maar heeft een onzer leden al wel eens rijpe vruchten bij deze soort ontmoet? Dan houden we ons voor mededeeling aanbevolen, 't zij aan wildgroeiende of aan gekweekte exemplaren.

Met de Orchideën ziet 't er, ronduit gezegd, niet best uit; de meeste kalkminnende soorten zijn dit jaar niet opgekomen. *Herminium monorchis* is echter nu nog in vollen bloei. Of we hier te doen hebben met dezelfde onbekende oorzaak, waardoor ook in andere botanische tuinen deze plantenfamilie steeds te gronde gaat, of wel dat er dit jaar vele bevroren zijn, of misschien een poos onder den grond werkeloos blijven? We willen nog maar weer eens afwachten. Maar wat vreemd aandoel, is dat juist zeer moeilijk te kweken soorten als *Epipactis palustris* hier zoo fleurig groeit en nu vol zaaddoozen zit. Ook andere Moerasorchideën, zooals *Orchis maculata* en *O. Trautsteineri*, staan er dus goed voor.

Iets verder bloeit nog een groep Bastaardwederiken. 't Mooiste hiervan is wel *Epilobium angustifolium*, 't Wilgenroosje, met zijn lange aren van purperen bloemen. In 't wild breidt 't zich zoo gemakkelijk uit, zoowel door zijn lange worteluitloopers als door zaad dat met een valscherminrichting voorzien is, dat er sommige boschkannten en zandhellingen, ja zelfs brikkenovens er purper van schijnen. Toch houdt 't op andere plaatsen veel minder stand dan men zou verwachten.

Hier in den Museumtuin hebben we tevens de var. met witte bloemen, die we vóór den oorlog meebrachten van bij Malmedy en Stavelot. Hierbij zijn de bovenste stengels en zaaddoozen niet rood aangelopen zooals bij de type, maar groenachtig wit.

Beide zijn elegant schoone verschijningen waar men geen spijt van zal hebben als men hen een plaatsje in den tuin inruimt. Ze groeien gewillig in iederen tuingrond en verblijden ons den heelen zomer door met hun fijne bloemenpracht. Worteluitloopers staan den leden gaarne ter beschikking.

Een wederdienst zou men ons bewijzen met de witbloemige var. van 't Harig Wilgenroosje (*Epil. hirsutum*). Ook hiervan behoort de type tot de mooiste inlandsche planten, die ook zonder veel water wel wil gedijen. In 't Langgrachtje te Maastricht staan zelfs een paar ex. op den ouden vestingmuur te bloeien. We zouden wel gaarne zien dat zich nog meer flora's kinderen op deze oude overblijfsels gingen vestigen; nergens bloeit en geurt in 't voorjaar zoo mooi de Muurbloem als hier.

* * *

We gaan nu naar de afdeeling der Lipbloemigen en kunnen zien hoe een paar Gamandersoorten *Teucrium Botrys* en *T. Chamaedrys* den heelen zomer zich toelen met honderde lieve rosc bloempes en in de zon de aromatische geuren van haar loof aan de omgeving mededeelen. 't Zijn in de vrije natuur dan ook echte bergbewoonsters; de eerste vooral in Z. O. Limb. (Wylré, Eis, Gulpen, Vaals), de andere op 't zuidelijkst deel van den Pietersberg; deze laatste komt juist 't meest tot haar recht op 't Belgische gedeelte van den berg zuidwaarts van Kl. Lanaye, op deze warme oosthelling, waar geen heesters of hooge planten haar hinderen, maar waar ze alleen gezelschap heeft van Thijm en andere lage planten, die zich zoo gaarne in de zon koesteren. 't Is dan ook een aardig plantje voor een kunstmatige rotspartij.

Men kan in den Museumtuin nog heel wat meer soorten zien, die wel waard zijn als sierplant gekweekt te worden. Zoo b.v. 't gewone *Sedum purpureum*. Voor de geringste verzorging belooft ze ons haar dank met dikke vleezige bladen en groote roode bloentrossen. Zelfs met heel weinig grond of op een niet te drogen muur is ze nog tevreden. En wat een massa insecten trekken haar bloemen, vooral na 't middaguur, niet aan! Ze vinden er zooveel honig, dat vlinders, hommels, bijen en vliegen er zonder te twisten voortdurend van zitten te snoepen.

* * *

Volop bloeit nog *Armeria vulgaris*, afkomstig van de Geulweiden bij Cottesen. Haar nog twijfelachtige systematiek hoort in 't Jaarboek thuis. We willen hier alleen opmerken, dat 't een andere vorm is dan die men hier zooveel als randplantje kweekt; deze heeft voor dit doel lagere stengels, die zacht behaard zijn, terwijl de Geuloeverplanten hooge kale stengels bezitten. Beide vormen komen in Noord-Nederland 't meest aan de zeekust voor; de Z. Limb. moet door de Geul van Neutraal gebied zijn meegekomen, want ze volgt streng en uitsluitend 't Zinkvioletje. Dit laatste staat ook nog te prijken met zijn vele heldergele bloemen en men ziet dat 't ook zonder zinkgrond 't evengoed kan stellen. Zelfs staan er zaailingen van in den omtrek.

Dit zijn alweer een paar voorbeelden hoe planten die zich in de vrije natuur een bepaald bodem uitzoeken en daarbuiten niet wild voorkomen, in gewonen tuingrond toch evengoed of nog beter gedijen. Massart meent, dat *Armeria vulgaris* zich alleen van 't zout bedient om andere concurrenten te weren. Daarmee is echter 't raadsel nog niet geheel opgelost.

Letten we nog even op *Vincetoxicum officinale*. Voor enkele weken viel deze niet op, zoo onooftbaar waren hare kleine stervormige bloempjes; doch nu looft ze zich met vele groote kokervruchten, die, als ze straks openspringen, een groote menigte met wit-zijdelharige valschermen voorziene zaden de lucht in zenden, om haar voortplanting te verzekeren.

Toch was er voor een paar weken bij die nietige bloemen nog wel wat te zien; 't stuifmeel was tot klompjes vereenigd, die twee aan twee door een steeltje aan een klemvormig lichaampje verbonden waren, waarin de zuiger of pootje van het honigzoekend insect bekneeld raakte, zoodat bij 't terug-

trekken 't stuifmeel meegerukt werd, om zoo op een andere bloem terecht te komen.

Dan heeft deze plant nog 't eigenaardige, dat na de kieming van 't zaad de stengel door de wortels langzamerhand veel dieper in den bodem getrokken wordt, zooals bij sommige bol- en knolgewassen.

Dit ex. is afkomstig van den Pietersberg, waar ze in massa op 't krijt groeit. Behalve een kleine kolonie te St. Geertruide komt ze in Zuid-Limb. elders niet voor, ofschoon men zou verwachten dat ze zich in al die jaren toch ook veel verder Zuid-oostwaarts had uitgebreid; 'tgeen overigens wegens haar giftige eigenschappen nu juist niet gewenscht is.

Voor heesters is er natuurlijk in zoo'n kleinen tuin geen plaats, we moeten nu reeds met de ruimte wekeren; toch vinden we er een paar zeer lage struikjes, de Verfbrem (*Genista tinetoria*), die in den vroegen zomer geheel bedekt is met gele bloemen; de fijne takjes buigen onder den last der bloemen.

Aan de Struikweegbree (*Plantago cynops*), een aangevoerde plant, hebben we gemeend een plaatsje te mogen afstaan, omdat de andere weegbreesoorten kruidachtig zijn.

A. DE WEVER.

Fr. J. H. M. Thys. †

Plotseling overleed, begin Juli, te Wageningen, de heer F. J. H. M. Thys, in leven leeraar aan de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool.

De heer Thys, geboren Maastrichtenaar, was sinds ettelijke maanden lid onzer vereeniging.

Wie de laatste algemeene bijeenkomst te Heerlen bijwoonde, zal zich herinneren, met wat 'n enthousiasme de heer Thys, toen ter vergadering aanwezig, 't plan toespande van ons Genootschap, om in den Herbst te Maastricht eene Mycologische tentoonstelling te houden.

Volgaarne, zoo beloofde hij, zou hij aan die tentoonstelling z'n medewerking verleenen.

't Heeft niet mogen zijn.

Hij ruste in vrede!

Helleborus viridis L.

(Wrangwortel).

Van den Heer Rameckers te Boeholtz ontvingen we deze plant met mededeeling, dat ze daar als wildgroeiend voorkwam in meer dan 100 exemplaren. De groeiplaats bleek nog al erg verborgen, n.l. bij een ouden hollen weg van de hoeve Vliengendaal naar Boeholtz, genaamd „de oude graaf“, zoo vochtig dat men zelfs 's zomers alleen na langdurige droogte hem geheel kan volgen.

Hell. vir. is eigenlijk geen zuiver inlandsehe soort; haar geogr. gebied omvat hoofdzakelijk 't westelijk deel van Middeneuropa; haar noordgrens ligt o.a. in Zuid-België. Wel wordt ze hier nog wel als geneesmiddel tegen veeziekten gekweekt, en 't is zoo goed als zeker, dat al haar vindplaatsen in Nederland op resten van cultuur berusten. Waar ze echter eenmaal een geschikte plek vindt, houdt